

TRETIA ČASŤ PIATEJ VLNY

POSLEDNÁ HVIEZDA

RICK YANCEY

KNIŽNICA
SVETOVÝCH BESTSELLEROV

RICK YANCEY

POSLEDNÁ HVIEZDA

TATRAN

Z anglického originálu Rick Yancey: THE LAST STAR, ktorý vyšiel vo vydavateľstve
G. P. Putnam's Sons Books, an imprint of Penguin Group (USA), New York 2016,
preložila Mária Kočanová.

Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2016 ako 5078. publikácia
a 135. zväzok edície LUK – Knižnica svetových bestsellerov.

Vydanie I.

Prebal a väzbu podľa pôvodného návrhu spracoval AldoDesing, Bratislava.

Zodpovedná redaktorka Tatiana Búbelová

Jazyková redaktorka Eva Mládeková

Technická redaktorka Eva Zdražilová

Sadzba RS servis, Bratislava

Vytlačili Těšínské papírny, s.r.o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

Copyright © 2016 by Rick Yancey
Translation © Mária Kočanová 2016
Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2016

ISBN 978-80-222-0796-6

Tento príbeh je vymyslený. Mená, postavy, miesta a udalosti sú výplodom autorovej fantázie a akákoľvek podobnosť so skutočnými živými alebo mŕtvymi osobami, firmami, spoločnosťami, udalosťami a miestami je celkom náhodná.

Venujem Sandy
„Svet sa končí. Svet sa opäť začína.“

Nech nik nezúfa,
hoci v najtemnejšej noci
možno zanikne posledná hviezda nádeje.

Friedrich Schiller

DIEVČA, KTORÉ VEDELO LIETAŤ

PRED MNOHÝMI ROKMI, keď mal jej otec desať rokov, odviezol sa veľkým žltým autobusom do planetária.

Tam mu nad hlavou vybuchlo milión ligotavých svetelných črepov. Otvoril ústa dokorán. Malými prstami stisol okraj drevenej lavice, na ktorej sedel. Nad ním krúžili biele ohnivé ihličky čisté ako deň, keď sa Zem zjavila v podobe sčernetej zvrásnenej skaly, všednej planéty krúžiacej okolo všednej hviezdy na hranici jednej zo všedných galaxií nekonečného vesmíru.

Veľký voz. Orion. Veľká medvedica. Monotónny uspávajúci hlas astronóma. Zdvihnuté detské hlavy, otvorené ústa, upreté oči. A chlapec s pocitom nekonečnej nepatrnosti pod rozľahlosťou umelej oblohy.

Na ten deň nikdy nezabudne.

Po rokoch, keď bola jeho dcéra ešte veľmi malá, pribehla k nemu na buclatých farbavých nožičkách s vystretými pevnými rúčkami a rozžiarenými očkami plnými očakávania a radosti, zvolala *ocko, ocko*, doširoka rozťahla krátke pršteky, načiahla sa k nemu, načiahla sa k oblohe.

A vyletela, nebojácne vystrelila do prázdneho priestoru, lebo on nebol iba jej otec – bol Ocko. Chytí ju, nenechá spadnúť.

Volala: *Lietaj, ocko, lietaj!*

A letela, vystrelila k rozľahlosti nespútanej oblohy s rozťahnutými rukami túžiacimi objasť nekonečno, so zaklonenou hlavou fičala k miestu, kde sa stretávali strach s úžasom, jej pišťanie bolo výrazom nadšenia z beztiaže a slobody, z radosti, že je znovu v bezpečí jeho rúk, že je nažive.

Cassiopeia.

Odo dňa v planetáriu, keď jej život bol vzdialený od budúcnosti pätnásť rokov, otec nepochyboval o mene pre svoju dcéru.

„POSEDÍM SI PRI TEBE.“

TOTO JE MOJE TELO.

V najnižšej sále jaskyne kňaz zdvihne poslednú hostiu – minuli sa mu zásoby – k útvarom pripomínajúcim dračiu papuľu, zamrznutú uprostred revu, výčnelky vyzerajú ako červené a žlté zuby, ligotajúce sa vo svetle lampy.

Tragédia posvätnej obety v jeho rukách.

Vezmite a jedzte z neho všetci...

Potom kalich s poslednými kvapkami vína.

Vezmite a pite z neho všetci...

Polnoc koncom novembra. V jaskyniach pod zemou malá skupina ľudí, ktorí prežili, ostane schovaná v teple, so zásobami, čo im vystačia do nasledujúcej jari. Niekoľko mesiacov nik nezomrel na nákazu. Zdá sa, že najhoršie majú za sebou. Tu sú v bezpečí, v dokonalom bezpečí.

S vierou v tvoju lásku a milosrdenstvo jem tvoje telo a pijem tvoju krv...

Jeho šepot sa odráža v hĺbke. Šplhá sa po klzkých stenách, skáče úzkym priechodom do vyšších siení, kde jeho spoluutečenci spia nepokojným spánkom.

Neuved' ma do pokušenia, ale uzdrav moje telo a moju myseľ.

Minul sa chlieb. Minulo sa víno. Je to jeho posledné prijímanie.

Nech ma Kristovo telo privedie do života večného.

Zoschnutý úlomok chleba, čo mu mäkne na jazyku.

Nech ma Kristova krv privedie do života večného.

Kvapky skysnutého vína ho pália v hrdle.

Boh v jeho ústach. Boh v jeho prázdnom žalúdku.

Kňaz vyroní slzy.

Naleje do kalicha niekoľko kvapiek vody. Trasú sa mu ruky. Vy-

pije vzácnu krv zmiešanú s vodou, potom vyutiera kalich purifikátorom.

Má to za sebou. Večná obeta sa skončila. Osuší si líca tým istým obrúskom, čo použil na utretie kalicha. Slzy človeka a Božia krv sú neoddeliteľné. Nič nové pod slnkom.

Utrie purifikátorom aj paténu, poskladá ho do kalicha a odloží ho nabok. Sníme si z krku zelenú štólu, obozretne ju zloží a pobožká. Na kňazskom povolaní sa mu páčilo všetko. No najväčšmi sa mu páčila omša.

Golier má vlhký od potu a slz a voľne mu visí na krku: od vypuknutia nákazy schudol osem kíľ a opustil svoju farnosť, aby vykonal viac ako stopäťdesiatkilometrovú púť do jaskýň na severe od Urbany. Cestou sa k nemu pridalo veľa nasledovníkov – spolu vyše päťdesiat, hoci tridsaťdva zomrelo na infekciu, skôr ako stihli dôjsť do bezpečia. Keď mali smrť na jazyku, vykonal rovnaký obrad, bolo jedno, či zomieral katolík, protestant alebo žid: *Nech ti pomôže Pán vo svojej láske a milosrdenstve...* Palcom im urobil na horúce čelo znak kríža. *Nech ťa spasí Pán, ktorý ťa oslobodí od hriechu...*

Krv, čo im tiekla z očí, sa zmiešala s olejom, ktorým im potrel viečka. A po rozľahlých poliach sa prevažoval dym, hustol v lesoch a zahaľoval cesty ako ľadový koberec rieky v tuhej zime. Požiare v Columbase. Požiare v Springfiede aj v Daytone. V Huber Height, v Londýne aj vo Fairborne. Vo Frankline, v Middletowne a v Xenii. Večer dym z tisícok ohňov chytil temnú oranžovú farbu a obloha im zostúpila tesne nad hlavy. Kňaz sa šuchtal začadenou krajinou s vystretou rukou, druhou si pritiskal nos a ústa handrou, po lícach mu tiekli protestné slzy. Pod polámané nechty sa mu zažrala krv, zaschla mu aj v záhyboch dlaní a na podrážkach topánok. *Už to nie je ďaleko*, povzbudzoval ostatných spolupútnikov. *Nezastavujte sa*. Cestou mu ktosi dal prezývku Otec Mojžiš, lebo viedol ľudí z temnoty dymu a ohňa do Zaslúbenej zeme.

„Najfarbistejších jaskýň Ohia!“

Samozrejme, po príchode ich privítali ďalší ľudia. Kňaz to očakával. Jaskyňa nezhorí, neprenikne do nej zlé počasie. A čo je najlepšie, ľahko sa ubráni. Po príchode Tých druhých boli jaskyne najobľúbenejším útočiskom po vojenských základniach a vládnych budovách.

Obyvatelia v nich zhromaždili zásoby, vodu a trvanlivé potraviny, prikrývky, zdravotnícky materiál a lieky. A, prirodzene, zbrane: pušky, pištole, samopaly a množstvo nožov. Chorých uložili do karantény v návštevníckom centre nad zemou, ležali na lôžkach usporiadaných medzi policami obchodu so suvenírmi a každý deň ich navštevoval kňaz, prihováral sa im, modlil sa s nimi, počúval ich spovede, dával im prijímanie, šepkal slová, ktoré si želali počuť: *Per sacrosancta humanae reparationis mysteria... Prostredníctvom svätých tajomstvá ľudského vykúpenia...*

Kým sa skončí umieranie, zomrú tisíce ľudí. Na juh od návštevníckeho centra vykopali jamu širokú dva a pol metra a hlbokú tri metre, aby mali kde páliť mŕtvych. Oheň tlel dňom aj nocou, zápach horiaceho mäsa bol taký všadeprítomný, že ho sotva vnímali.

Je november a kňaz v najspodnejšej sieni jaskyne vstane. Nie je vysoký; no aj tak sa musí zohnúť, aby si neudrel hlavu do stropu alebo o kamenný výčnelok vytŕčajúci z podnebia dračej papule.

Omša sa skončila, choďte v pokoji.

Nechá v sieni kalich, purifikátor, patén aj svoju štólu. Stali sa z nich relikvie, umelecké predmety doby, ktorá sa rýchlosťou svetla ponára do minulosti. *Začínali sme ako jaskynní ľudia*, pomyslí si kňaz cestou na povrch, *a do jaskýň sme sa vrátili.*

Aj najdlhšia cesta je kruh a dejiny sa vždy vrátia k miestu, kde sa začali. Z misálu: „Pamätaj, prach si a na prach sa obrátiš.“

A kňaz stúpa ako potápač, keď sa vynára ku klenbe oblohy, čo sa jagá nad hladinou.

V úzkom priechode, mierne zvlnenom dohora medzi stenami plačúceho kameňa, je podložie hladké ako dlážka kolkárskej dráhy. Iba pred niekoľkými mesiacmi tadiaľ kráčali v husom rade malí výletníci, hladkali skalný masív, pohľadmi pátrali po príšerách v hustnúcich tienoch štrbín. Ešte vždy boli takí malí, že verili na príšery.

A kňaz stúpa ako morská príšera z temných hĺbok.

Chodník na povrch prechádza popri Gauči jaskynného človeka a Krištáľovom kráľovi do Veľkej sály, hlavného obytného priestoru pre utečencov, a napokon do Paláca bohov, jeho obľúbenej časti jaskynného komplexu, kde kryštálické útvary svetla ako zamrznuté úlomky slnečného svetla a strop sa zmyselne vlní ako príboj smerujúci

k pobrežiu. Tu, blízko povrchu, vzduch redne, je suchší, presýtený dymom z požiarov, čo sa ešte stále krmia svetom, ktorý nechali za sebou.

Pane, požehnaj popol, ktorý je dôkazom, že pochádzame z prachu.

Myslou mu víria útržky modlitieb. Tóny piesní. Litánie, požehnaní a slová rozhréšenia: *Nech vám Pán poskytne odpustenie a pokoj, odpúšťam vám vaše hriechy...* A z Biblie: „Zišiel som na úpätie hory; do krajiny, ktorej závery sa za mnou naveky zatvorili.“

Kadidlo tlie v kadidelnici. Svetlo zvestujúce jar sa triešti na farebnom skle. Nedelné vŕzganie lavíc pripomína provu starodávneho plavidla ďaleko na mori. Majestátny rytmus ročných období, kalendár, čo riadil jeho život od čias, keď bol ešte dieťa: advent, Vianoce, veľký pôst, Veľká noc. Vie, že mal rád nesprávne veci, obrady a tradície, pompéznosť a čačky, z ktorých nezaujatí ľudia obviňovali cirkev. On zbožňoval formu, nie obsah; chlieb, nie telo.

To z neho nerobilo zlého kňaza. Bol tichý, pokorný, oddaný svojmu poslaniu. Rád pomáhal ľuďom. Predchádzajúce týždne v jaskyniach patrili k najplodnejším v jeho živote. Utrpenie privádza Boha do jeho prirodzeného domova, do jasieľ hrôzy, zmätku, bolesti a straty, kde sa narodil. *Obráťte cenu utrpenia, pomyslí si kňaz, a uvidíte jeho tvár.*

Strážca sedí tesne pred otvorom nad Palácom bohov, jeho zavalité obrysy sa črtajú v záplave hviezd ďaleko za ním. Prudký severný vietor veštiaci zimu vydrhol oblohu dočista. Muž má šiltovku stiahnutú hlboko do čela a oblečenú obnosenú koženú bundu. Drží ďalekohľad. Na kolenách mu leží puška.

Muž kývne kňazovi na pozdrav. „Kde máte kabát, otče? Dnes v noci je chladno.“

Kňaz sa usmeje. „Požičal som ho Agathe.“

Muž chápavo zahundre. Agatha je najväčšia frfloška z celej skupiny. Stále jej je zima. Stále je hladná. Stále jej čosi prekáža. Zdvihne ďalekohľad k očiam a pátra po oblohe.

„Videli ste ich viac?“ opýta sa kňaz. Prvé striebrosivé objekty v tvare cigary zazreli pred týždňom. Niekoľko minút nehybne viseli nad jaskyňami, potom nehluchne vystrelil priamo nahor, zanechajúc na modrom priestranstve výraznú jazvu. Ďalší – alebo jeden z predchá-

dzajúcich – sa zjavil o dva dni, potichu sa vznášal nad nimi, až nakonklesol za obzor. O pôvode čudných vznášadiel nebolo pochybností – obyvatelia jaskýň vedeli, že nie sú zemskeho pôvodu – desil ich iba záhadný zámer zjavenia.

Muž zloží ďalekohľad a pretrie si oči. „Čo je, otče? Nemôžete spať?“

„Ach, v posledných dňoch sa takmer nevyspím,“ odvetí kňaz. Potom dodá: „Mám veľa práce.“ Nechce, aby si muž myslel, že sa sťažuje.

„V líščích norách nie sú ateisti.“ Kliše visí vo vzduchu ako zatuchnutý vzduch.

„Ani v jaskyniach,“ povie kňaz. Odkedy sa stretli, snaží sa spoznať muža lepšie, ale je ako zamknutá izba s dverami zabezpečenými hnevom, zármutkom a beznádejnou hrôzou z bezútešného života v nadsluhujúcom čase. Celé mesiace sa nedalo od neho odvrátiť, ani pred ním ujsť. Pre niekoho je smrť babickou viery. Pre iných je jej katom.

Muž vytiahne z náprsného vrečka žuvačku, opatrne ju rozbalí a vloží si ju do úst. Poráta zvyšné kusy a vloží balíček späť do vrečka. Kňazovi z neho neponúkne.

„Posledná,“ povie na vysvetlenie. Prenesie tiaž tela na studený kameň.

„Chápem,“ povie kňaz.

„Skutočne?“ Muž prežúva, pohybujúc sánkou v hypnotickom rytme. „Skutočne chápete?“

Suchý chlieb, skysnuté víno. Chuť mu doteraz ostala na jazyku. Chlieb mohol rozlomiť; z vína mohol odliať. Nemusel celebroidovať omšu sám.

„Myslím, že áno,“ odvetí útlý kňaz.

„Ja nie,“ povie muž zámerne pomaly. „Ja si už nemyslím vôbec nič.“

Kňaz očervenie. Jeho ľahký, rozpačitý smiech pripomína ťapkanie detských nožičiek na dlhom schodisku. Nervózne si napravi kolárik.

„Keď vypli elektrinu, dúfal som, že zakrátko ju znovu zapnú,“ povie muž s puškou. „Všetci dúfali. Prerušia prívod elektriny a zasa ho obnovia. To je viera, nie?“ Požul žuvačku na ľavej strane, na pravej, jazykom presúval zelenú guču sem a tam. „Potom z pobrežia presiakne správa, že nijaké pobrežie už neexistuje. Reno je teraz vychytená lokalita pri mori. No a čo, nech sa dajú vypchať. Zemetrasenia býva-

li aj v minulosti. Mali sme cunami. Kto potrebuje New York? Čo také nevidané vidia na Kalifornii? Pozviechame sa. Vždy sme sa pozviechali. Veril som tomu.“

Strážca prikyvuje, zíza na nočnú oblohu, na chladné, trblietavé hviezdy. Oči v diaľke, hlas blízko. „Potom ľudia ochoreli. Antibiotiká. Karanténa. Dezinfekčné prostriedky. Nasadili sme si masky a umývali ruky, až kým sme si nezodrali kožu. Napriek tomu väčšina z nás zomrela.“

A muž s puškou pozoruje hviezdy, akoby čakal, že sa začnú uvoľňovať z čierňavy a padať na Zem. Prečo by nemohli?

„Moji susedia. Moji priatelia. Moja žena aj moje deti. Vedel som, že nezomrú všetci. Ako by mohli zomrieť všetci? Niektorí ľudia ochorejú, iní nie, a podaktorí sa vystrábia, nie? To je viera. Tomu som veril.“

Muž vytiahne z čižmy dlhý lovecký nôž a začne si hrotom vyškrabávať špinu spoza nechto.

„To je viera: vyrastiete, idete do školy. Nájdete si zamestnanie. Oženíte sa. Založíte si rodinu.“ Dokončil prácu na jednej ruke, pre každý životný úsek jeden necht, potom sa pustil do druhej ruky. „Deti vám vyrastú. Začnú chodiť do školy. Nájdú si zamestnanie. Nájdú si partnerov. Založia si rodinu.“ Škrab, škrab. Škrab, škrab, škrab. S nožom v ruke si spakruky posunie čiapku dozadu. „Nikdy som nebol veriaci podľa kritérií cirkvi. Kostol som nevidel zvnútra dobrých dvadsať rokov. Ale viem, čo je viera, otče. Viem, čo znamená v niečo veriť. Elektrina zhasne a znovu sa zažne. Prirúčia sa záplavy a znovu opadnú. Ľudia ochorejú a znovu sa vystrábia. Život ide ďalej. To je pravá viera, nemám pravdu? Keď si odmyslíme vaše táraniny o nebi a pekle, o hriechu a spasení, keď si to všetko odmyslíme, ostane nám život. Tomu verí aj najzarytejší ateista, ktorý neuznáva vaše kostoly. Že život pôjde ďalej.“

„Áno,“ povie kňaz. „Život pôjde ďalej.“

Strážca vycerí zuby. Oprie nôž o kňazovu hrud' a zavrčí: „Nepočuli ste ani slovo z toho, čo som povedal. Viete, aj preto neznášam takých ako vy. Zapálite sviečky a šomrete svoje latinské zaklínadlá, modlíte sa k Bohu, ktorého niet, ktorého nezaujímame, či mu iba preskočilo alebo je krutý, azda oboje. Svet horí a vy velebíte somára, ktorý ten požiar buď založil, alebo dopustil.“

Útly kňaz zdvihne ruky, tie isté ruky, čo požehnávali chlieb a víno, akoby chcel mužovi ukázať, že sú prázdne, že to nemyslí zle.

„Netvárim sa, že poznám Božie úmysly,“ začne kňaz a zvesí ruky. S pohľadom upretým na nôž odcituje z Knihy Jóbovej: „Hovoril som o tom, čomu som nerozumel, o veciach, ktoré pre mňa boli príliš čudné a neznáme.“

Muž naňho veľmi dlho zíza, až nepríjemne dlho, je celkom nehybný, iba sánka spracúva hrču žuvačky, čo stratila chuť.

„Budem k vám úprimný, otče,“ povie vecne. „V tejto chvíli mám chuť zabiť vás.“

Kňaz pochmúrne kývne hlavou. „Obávam sa, že sa to môže stať. Keď pochopíte pravdu.“

Uvoľní nôž z mužovej roztrasenej ruky. Položí mu ruku na plece.

Muž sa mykne, ale neodtiahne. „Akú pravdu?“ zašepká.

„Túto,“ odvetí útly kňaz a zapichne nôž mužovi hlboko do hrudníka.

Ostrie noža je riadne nabrúsené – do mužovho hrudníka vkláza ľahko, prejde pomedzi rebrá a zabodne sa takmer desať centimetrov do srdca.

Kňaz si pritiahne muža na hrud' a pobožká ho na temeno. *Nech ti Boh udelí rozhrešenie a pokoj.*

Všetko sa odohrá rýchlo. Žuvačka vypadne mužovi z ovisnutej pery, kňaz ju zdvihne a hodí do otvoru jaskyne. Položí muža na kameň a vstane. V ruke sa mu leskne mokrý nôž. *Krv novej a večnej zmluvy...*

Kňaz sa uprene díva na mužovu tvár, srdce mu blčí od zlosti a odporu. Ľudská tvár je hnusná, neznesiteľne groteskná. Už nemusí tajiť svoje znechutenie.

Útly kňaz sa vráti do Veľkej siene po známom chodníku. V hlavných priestoroch sa ostatní ľudia v spánku nepokojne mykajú a vrtia. Všetci okrem Agathy, ktorá sa opiera o zadnú stenu siene; drobná žena stratená v bunde s kožušinovou podšívkou, ktorú jej požičal kňaz, jej strapaté, neumyté vlasy pripomínajú sivočierny cyklón. Špinu má zažratú v hlbokých ryhách zvädnutej tváre, okolo úst bez umelého chrupu, čo dávno stratila, aj okolo očí zapadnutých v záhyboch ovisnutej kože.